

Zbirka odločb sodne prakse

SKLEPNI PREDLOGI GENERALNEGA PRAVOBRANILCA
MICHALA BOBKA,
predstavljeni 29. julija 2019¹

Zadeva C-433/18

**ML
proti
OÜ Aktiva Finants**

(Predlog za sprejetje predhodne odločbe, ki ga je vložilo Korkein oikeus (vrhovno sodišče, Finska))

„Predhodno odločanje – Pravosodno sodelovanje v civilnih in gospodarskih zadevah – Pristojnost in priznavanje ter izvrševanje sodnih odločb v civilnih in gospodarskih zadevah – Uredba (ES) št. 44/2001 – Člen 43 – Zahteva po učinkovitem pravnem sredstvu in kontradiktornem postopku – Pravno sredstvo zoper odločbo o razglasitvi izvršljivosti sodbe, ki jo je izdalo sodišče druge države članice – Postopek za dopustitev pravnega sredstva v presojo v postopku s pritožbo“

I. Uvod

1. Estonsko sodišče, Harju Maakohus (sodišče prve stopnje v Harjuju, Estonija), je 7. decembra 2009 izdalo odločbo, s katero je ML (v nadaljevanju: pritožnik) naložilo plačilo 14.838,50 estonskih kron (EEK) (približno 948 EUR) estonski družbi OÜ Aktiva Finants. Helsingin käräjäoikeus (sodišče prve stopnje v Helsinkih, Finska) je na podlagi predloga družbe Aktiva Finants to odločbo estonskega sodišča razglasilo za izvršljivo na Finskem v skladu z Uredbo (ES) št. 44/2001.² Pritožnik je to odločbo o razglasitvi izvršljivosti izpodbijal pred Helsingin hovioikeus (pritožbeno sodišče v Helsinkih, Finska). To sodišče pravnega sredstva ni dopustilo v nadaljnjo presojo, kar pritožnik izpodbija pred predložitvenim sodiščem, Korkein oikeus (vrhovno sodišče, Finska).

2. Na Finskem je z nacionalnim sistemom pravnih sredstev v primeru pritožb zoper odločbe sodišč prve stopnje določen postopek za dopustitev pravnega sredstva v nadaljnjo presojo. Tak postopek se uporablja tudi za pravna sredstva, katerih predmet so odločbe, izdane na prvi stopnji, o razglasitvi izvršljivosti sodne odločbe, izdane v drugi državi članici v skladu z Uredbo št. 44/2001.

3. S tem predlogom za sprejetje predhodne odločbe se Sodišču predlaga, naj ugotovi, ali je v sistemu, uvedenem z Uredbo št. 44/2001, postopek za dopustitev pravnega sredstva v nadaljnjo presojo, kakršen je ta iz postopka v glavni stvari, združljiv z zahtevo po učinkovitih pravnih sredstvih, zagotovljenih eni ali drugi stranki, kot izhaja iz člena 43(1) Uredbe št. 44/2001, in ali so s takim postopkom spoštovana pravila kontradiktornega postopka, kot je zahtevano s členom 43(3) te uredbe.

¹ Jezik izvirnika: francoščina.

² Uredba Sveta z dne 22. decembra 2000 o pristojnosti in priznavanju ter izvrševanju sodnih odločb v civilnih in gospodarskih zadevah (UL, posebna izdaja v slovenščini, poglavje 19, zvezek 4, str. 42).

II. Pravni okvir

A. *Pravo Unije*

4. Člen 41 Uredbe št. 44/2001 določa:

„Sodna odločba se razglasi za izvršljivo takoj po izpolnitvi formalnosti iz člena 53 brez kakršnega koli preizkusa iz členov 34 in 35. Dolžnik v tej fazi postopka nima možnosti podajati kakršnih koli izjav glede zahteve.“

5. Člen 43, od (1) do (3), te uredbe določa:

„1. Obe stranki lahko zoper razglasitev izvršljivosti vložita pravno sredstvo.

2. Pravno sredstvo se vloži pri sodišču iz seznama v Prilogi III.

3. Pravno sredstvo se obravnava v kontradiktornem postopku.“

6. Člen 45 navedene uredbe določa:

„1. Sodišče, pri katerem se vloži pravno sredstvo iz člena 43 ali 44, zavrne razglasitev izvršljivosti oz. prekliče razglasitev izvršljivosti samo na podlagi enega izmed razlogov iz členov 34 in 35. Svojo odločitev mora sprejeti brez odlašanja.

2. Pod nobenimi pogoji tuje sodne odločbe ni dovoljeno preverjati glede vsebine.“

B. *Finsko pravo*

7. V skladu s členom 5, prvi odstavek, poglavja 25a Oikeudenkäymiskaari (zakonik o sodnem postopku) je pri vložitvi pravnega sredstva zoper odločbo sodišča prve stopnje potrebna dopustitev v nadaljnjo presojo.

8. Člen 11, prvi odstavek, tega poglavja določa:

„Dopustitev v nadaljnjo presojo je potrebna:

- 1) če obstajajo razlogi za dvom o utemeljenosti odločbe sodišča prve stopnje;
- 2) če ni mogoče presoditi o utemeljenosti odločbe sodišča prve stopnje;
- 3) če je za uporabo zakona v drugih podobnih zadevah pomembno, da se dopusti nadaljnja presoja v obravnavani zadevi, ali
- 4) če obstaja drug resen razlog za dopustitev v nadaljnjo presojo.

9. V skladu s členom 13 navedenega poglavja „[mora p]ritožbeno sodišče [...] pred odločitvijo o dopustitvi pravnega sredstva v nadaljnjo presojo nasprotno stranko po potrebi pozvati k pisnemu odgovoru na pravno sredstvo“.

10. V skladu s členom 14, prvi odstavek, poglavja 25a zakonika o sodnem postopku „[p]ritožbeno sodišče o dopustitvi pravnega sredstva v nadaljnjo presojo odloči v pisnem postopku na podlagi odločbe sodišča prve stopnje, pravnega sredstva, morebitnega odgovora in po potrebi drugega gradiva o zadevi“.

11. V skladu s členom 17 tega poglavja, če se pravno sredstvo ne dopusti v nadaljnjo presojo, se potrdi odločba sodišča prve stopnje, odločba pa mora vsebovati prikaz zahtev in odgovorov strank.

12. V skladu s členom 18 navedenega poglavja se pravno sredstvo dopusti v nadaljnjo presojo, če vsaj eden od treh članov sestave senata podpre dopustitev. O dopustitvi v nadaljnjo presojo pa lahko odloča tudi sodnik posameznik

13. V skladu s členom 1 poglavja 26 zakonika o sodnem postopku mora pritožbeno sodišče, kadar dopusti nadaljnjo presojo pravnega sredstva in kadar to sodišče nadaljuje obravnavo pravnega sredstva, preučiti, ali in kako je treba spremeniti odločbo sodišča prve stopnje. V skladu s členom 3 istega poglavja je treba nasprotno stranko pozvati k pisnemu odgovoru v roku, ki ga določi pritožbeno sodišče, razen če je bila k odgovoru pozvana že med obravnavo dopustitve pravnega sredstva v nadaljnjo presojo ali če je poziv k odgovoru očitno nepotreben.

III. Dejansko stanje, postopek in vprašanja za predhodno odločanje

14. Pritožnik je fizična oseba, ki trdi, da ima stalno prebivališče na Finskem od 26. novembra 2007. Harju Maakohus (sodišče prve stopnje v Harjuju) mu je s sodbo z dne 7. decembra 2009 naložilo, naj plača 14.838,50 EEK (približno 948 EUR) družbi OÜ Aktiva Finants.

15. Helsingin käräjäoikeus (sodišče prve stopnje v Helsinkih) je v skladu z Uredbo št. 44/2001 in na predlog družbe Aktiva Finants z odločbo z dne 7. decembra 2009 zgoraj navedeno odločbo, izdano pritožniku, razglasilo za izvršljivo na Finskem.

16. Pritožnik je, potem ko je bil obveščen o tej odločbi, pri Helsingin hovioikeus (pritožbeno sodišče v Helsinkih) vložil pritožbo in predlagal, naj se odločba Helsingin käräjäoikeus (sodišče prve stopnje v Helsinkih) v celoti razveljavi. Pritožnik je v pritožbi, naslovljeni na Helsingin hovioikeus (pritožbeno sodišče v Helsinkih), trdil, da je bila estonska sodna odločba izdana v njegovi nenavzočnosti in da mu ni pravočasno in na tak način, da bi lahko pripravil obrambo, bilo vročeno pisanje o začetku postopka ali enakovredno pisanje. Pritožnik je tudi navedel, da je za postopek izvedel šele, ko mu je bila vročena odločba Helsingin käräjäoikeus (sodišče prve stopnje v Helsinkih) o razglasitvi izvršljivosti. Prav tako naj po njegovem mnenju estonsko sodišče v tisti zadevi ne bi bilo pristojno, ker ima od 26. novembra 2007 stalno prebivališče na Finskem. Pritožnik se je v podporo svojim trditvam skliceval tudi na člena 34 in 35 Uredbe št. 44/2001.

17. Helsingin hovioikeus (pritožbeno sodišče v Helsinkih) ni dopustilo v nadaljnjo presojo pravnega sredstva, ki ga je vložil pritožnik, s čimer je bilo obravnavanje pritožbe zaključeno.

18. Pritožnik je predložitvenemu sodišču predlagal, naj dopusti vložitev pravnega sredstva zoper to odločbo Helsingin hovioikeus (pritožbeno sodišče v Helsinkih), čemur je bilo 24. januarja 2017 ugodeno. V pritožbi pred Korkein oikeus (vrhovno sodišče) je predlagal, naj se odločba Helsingin hovioikeus (pritožbeno sodišče v Helsinkih) razveljavi, pravno sredstvo, ki ga je vložil pri pritožbenem sodišču, dopusti v nadaljnjo presojo in zadeva vrne temu sodišču zaradi obravnave pravnega sredstva.

19. V tem okviru predložitveno sodišče navaja, da je treba ugotoviti, ali se postopek za dopustitev nadaljnje presoje v postopku s pritožbo, kakršen je ta iz postopka v glavni stvari, uporabi, kadar je predmet postopka odločba sodišča prve stopnje o razglasitvi izvršljivosti sodne odločbe, izdane v drugi državi članici, v skladu z Uredbo št. 44/2001. Dodaja, da je treba odločiti tudi o združljivosti postopka za dopustitev nadaljnje presoje z Uredbo št. 44/2001, natančneje z zahtevo po kontradiktornosti pritožbenega postopka iz člena 43(3) te uredbe.

20. V teh okoliščinah je Korkein oikeus (vrhovno sodišče) prekinilo odločanje in Sodišču v predhodno odločanje predložilo ta vprašanja:

- „1. Ali je postopek za dopustitev pravnih sredstev v nadaljnjo presojo, ki je določen z nacionalnim sistemom za vlaganje pravnih sredstev, združljiv z zahtevo po učinkovitih pravnih sredstvih, ki jih obema strankama zagotavlja člen 43(1) Uredbe št. 44/2001, če se pravno sredstvo vloži zoper odločbo prvostopenjskega sodišča, ki se nanaša na priznanje ali izvršitev sodbe v skladu z Uredbo št. 44/2001?
2. Ali so v postopku za dopustitev pravnih sredstev v nadaljnjo presojo izpolnjene zahteve v zvezi z obravnavo v kontradiktornem postopku v smislu člena 43(3) Uredbe št. 44/2001, če nasprotna stranka v pritožbenem postopku pred odločitvijo o dopustitvi pravnega sredstva v zvezi z vloženim pravnim sredstvom ni zaslišana? Ali so te zahteve izpolnjene, če je nasprotna stranka v pritožbenem postopku zaslišana pred odločitvijo o dopustitvi pravnega sredstva v nadaljnjo presojo?
3. Ali je pri razlagi pomembna okoliščina, da je oseba, ki vloži pravno sredstvo, lahko ne le stranka, ki je izvršitev zahtevala in katere zahtevek je bil zavrnjen, temveč tudi stranka, proti kateri je bila izvršitev zahtevana, če je bilo zahtevku ugodeno?“

21. Pisna stališča sta predložili finska vlada in Evropska komisija, ki sta na obravnavi 15. maja 2019 ustno podali navedbe.

IV. Presoja

22. Zgradba teh sklepnih predlogov je naslednja. V okviru prvega vprašanja za predhodno odločanje po preučitvi sistema, uvedenega z Uredbo št. 44/2001, in finskega postopka za dopustitev pravnega sredstva v nadaljnjo presojo v fazi pritožbe ocenjujem, da je s členom 43 te uredbe pod določenimi pogoji tak postopek dovoljen (A). V okviru drugega in tretjega vprašanja za predhodno odločanje, ki ju bom po preučitvi področja uporabe načela kontradiktornosti obravnaval skupaj, ocenjujem, da s postopkom za dopustitev pravnega sredstva v nadaljnjo presojo, kakršen je ta iz postopka v glavni stvari, ni kršena zahteva po kontradiktornem postopku (B).

A. Prvo vprašanje za predhodno odločanje

23. Predložitveno sodišče s prvim vprašanjem za predhodno odločanje v bistvu sprašuje Sodišče o združljivosti postopka za dopustitev pravnega sredstva v nadaljnjo presojo, ki je določen s finskim sistemom, z zahtevo po učinkovitih pravnih sredstvih iz člena 43(1) Uredbe št. 44/2001.

1. Sistem, uveden z Uredbo št. 44/2001

24. Na podlagi načela medsebojnega zaupanja in v skladu s Konvencijo z dne 27. septembra 1968 o pristojnosti in priznavanju ter izvrševanju sodnih odločb v civilnih in gospodarskih zadevah,³ kakor je bila spremenjena z zaporednimi konvencijami o pristopu novih držav članic k tej konvenciji,⁴ je namen Uredbe št. 44/2001, ki se uporablja v obravnavani zadevi,⁵ zagotoviti hitrejše in enostavnejše priznavanje in izvrševanje sodb. Ta akt sekundarnega prava poenostavlja formalnosti, tako da so sodne odločbe, izdane v državi članici, samodejno priznane v drugi državi članici, ne da bi bil za to potreben kakršen koli postopek, in da je postopek za izvršljivost sodne odločbe, izdane v eni državi članici, v drugi državi članici učinkovit in hiter.⁶

25. Kljub temu postopek za razglasitev izvršljivosti omogoča tudi zagotovitev nadzora sodne odločbe, izdane v drugi državi članici, kar zadeva razloge za neizvršljivost, ki jih je zakonodajalec Unije izčrpno navedel v členih 34 in 35 Uredbe št. 44/2001. Postopek za razglasitev izvršljivosti tako zajema dve ločeni fazi.

26. V prvi fazi stranka v skladu s členom 41 Uredbe št. 44/2001 predlaga izvršitev sodbe, izdane v drugi državi članici, v okviru nekontradiktornega postopka. V tej fazi ni mogoče preučiti razlogov za zavrnitev izvršitve iz členov 34 in 35, in to ne na predlog stranke ne po uradni dolžnosti. Če stranka, ki ima procesno upravičenje, poda zahtevo za izvršitev sodišču ali organu, ki jo je pristojen obravnavati, in če zahteva izpolnjuje zahtevane formalne pogoje, ji mora sodišče ali zaprošeni organ ugoditi. V skladu z uvodno izjavo 17 navedene uredbe se torej potrdilo o izvršljivosti izda „skoraj avtomatično“.

27. V drugi fazi člen 43 Uredbe št. 44/2001 določa možnost, da se zoper odločbo o razglasitvi izvršljivosti vloži pravno sredstvo. V skladu s členom 44 te uredbe se lahko sama odločitev v zvezi s pravnim sredstvom izpodbija s pravnim sredstvom, ki je določeno posebej za vsako državo članico in opredeljeno v Prilogi IV k navedeni uredbi. Pravno sredstvo iz člena 43 Uredbe št. 44/2001 lahko vložita vlagatelj zahteve za izvršitev, če je bila v prvi fazi zavrnjena razglasitev izvršljivosti, in dolжник. Drugače kot prva faza je ta druga faza – glede na samo besedilo člena 43(3) te Uredbe št. 44/2001 – kontradiktorna.

28. Sistem pravnega sredstva iz člena 43 navedene uredbe pa kljub temu ni tako jasen, kot bi bilo mogoče sklepati iz prejšnje točke.

29. Dvomi se porajajo že na jezikovni ravni. Tako je glede na razlike v izrazih, ki jih je zakonodajalec Unije uporabil v različnih jezikovnih različicah Uredbe št. 44/2001, težko ugotoviti, ali je zakonodajalec s členom 43 te uredbe želel uvesti „pravno sredstvo“ ali „pritožbo“.⁷

30. Vendar na sistemski ravni obe fazi postopka izvršitve v resnici nista podobni razliki med prvo stopnjo in pritožbeno stopnjo. Zahteva za izvršitev predpostavlja formalni nadzor in z Uredbo št. 44/2001 v tej fazi ni dovoljen nikakršen preizkus razlogov za zavrnitev izvršitve iz členov 34 in 35. *Sticto sensu* torej ne gre za postopek na prvi stopnji. Vendar sme sodišče, pri katerem se vloži pravno sredstvo, v okviru odločanja o pravnem sredstvu iz člena 43 te uredbe – čeprav z nobeno njeno

³ UL 1998, C 27, str. 1.

⁴ V nadaljevanju: Bruseljska konvencija.

⁵ Ker se je postopek pred estonskim sodiščem začel pred 10. januarjem 2015, se v skladu s členom 66 (1) Uredbe (EU) št. 1215/2012 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 12. decembra 2012 o pristojnosti in priznavanju ter izvrševanju sodnih odločb v civilnih in gospodarskih zadevah (UL 2012, L 351, str. 1) *ratione temporis* še vedno uporablja Uredba št. 44/2001.

⁶ Glej uvodni izjavi 16 in 17 Uredbe št. 44/2001. Glej tudi sodbo z dne 14. decembra 2006, ASML (C-283/05, EU:C:2006:787, točka 23).

⁷ V nekaterih jezikovnih različicah Uredbe št. 44/2001, kot so npr. tiste v španščini, francoščini ali italijanščini, je izraz, uporabljen za to drugo stopnjo sojenja, „tožba“, kar kaže na postopek na prvi stopnji, kar pomeni *funkcionalno* zvestobo strukturi te uredbe. Drugače pa je v drugih jezikovnih različicah uporabljen izraz „pritožba“, o čemer pričata različici v angleščini („appeal“) ali češčini („opravný prostředek“), s katerima je mogoče razumeti drugo stopnjo, kar je v skladu z dejstvom, da gre *formalno* pogosto za sodišče druge stopnje.

določbo niso omejeni razlogi ali trditve, ki jih je mogoče uveljavljati v podporo pravnemu sredstvu zoper odločbo, izdano na prvi stopnji – zavrni razglasitev izvršljivosti ali jo preklicati samo na podlagi enega od razlogov iz členov 34 in 35 navedene uredbe.⁸ *Sticto sensu* torej ne gre za drugostopenjski postopek.

31. Isto nedorečenost je mogoče prepoznati tudi pri določitvi sodišč – kot izhaja iz seznama v Prilogi III k Uredbi št. 44/2001 – pred katerimi je mogoče vložiti pravno sredstvo na podlagi člena 43(2) te uredbe. Iz te priloge je namreč razvidno, da so sodišča, ki so jih določile države članice, zelo heterogena tako po formalni plati (formalna raven zadevnega sodišča v nacionalnem sistemu, ki vključuje sodišča prve stopnje, pa tudi pritožbena sodišča) kot po postopkovni plati (z neposrednim dostopom do pritožbenega sodišča, s posrednim dostopom prek sodišča prve stopnje, pa tudi z dostopom do različnih sodišč glede na to, ali pravno sredstvo vloži tožena stranka ali tožeča stranka).

32. Kljub tem negotovostim je jasno, da morajo biti za postopek pred določenimi sodišči spoštovani vsaj trije pogoji iz člena 43(3) Uredbe št. 44/2001.

33. Prvič, kot je poudarila Komisija v pisnih stališčih, v členu 43 te uredbe je določena nepogojna pravica obeh strank do vložitve pravnega sredstva zoper odločbo o razglasitvi izvršljivosti.

34. Drugič, temeljni predmet postopka s pravnim sredstvom, uvedenega s členom 43 Uredbe št. 44/2001, je omogočiti preverjanje razlogov za neizvršljivost iz členov 34 in 35 te uredbe,⁹ ki lahko preprečijo izvršitev sodbe, izdane v drugi državi članici.

35. Tretjič, v zvezi s pravili za vložitev pravnega sredstva iz člena 43 Uredbe št. 44/2001 je treba to določbo razlagati glede na temeljne pravice in še posebej glede na člen 47, drugi odstavek, Listine Evropske unije o temeljnih pravicah.¹⁰ Tako pravno sredstvo mora biti zato učinkovito.

2. Finski postopek za dopustitev pravnega sredstva v presojo v postopku s pritožbo

36. Iz spisa, ki je na voljo Sodišču, in navedb finske vlade na obravnavi je razvidno, da ima postopek za dopustitev pravnega sredstva v presojo naslednje značilnosti.

37. Ta postopek je določen za vse postopke pritožbe zoper odločbo sodišča prve stopnje v pravnem ali nepravdnem postopku in v nekaterih kazenskih zadevah. Uporablja se tudi, kot je navedla finska vlada, pri odločanju o pravnih sredstvih iz Uredbe št. 44/2001.

38. Zato obsega odločanje o pravnih sredstvih pred pritožbenim sodiščem dve fazi. Najprej pritožbeno sodišče glede na zakonsko določene razloge preveri, ali so izpolnjeni pogoji za dopustitev pravnega sredstva v presojo. Odvisno od okoliščin primera se nato postopek nadaljuje in pritožbeno sodišče opravi celovito presojo pravnega sredstva.

39. V okviru prve faze pritožbe mora pritožnik v vlogi, s katero je vložena pritožba, pojasniti razloge in dokaze, na katere se sklicuje v utemeljitev zahteve za razveljavitev odločbe sodišča prve stopnje. Prav tako mora v tej vlogi navesti razloge in trditve, na podlagi katerih bi bilo treba dopustiti pravno sredstvo v presojo.

⁸ Glede na člen 45 Uredbe št. 44/2001.

⁹ V zvezi s tem ugotavljam, da čeprav je bil z Uredbo št. 1215/2012 odpravljen eksekvatur, nadzor razlogov iz členov 34 in 35 Uredbe št. 44/2001 ni bil odpravljen, o čemer pričata člena 45 in 46 Uredbe št. 1215/2012.

¹⁰ V nadaljevanju: Listina. V tem smislu glej sodbo z dne 11. septembra 2014, A (C-112/13, EU:C:2014:2195, točka 12 in navedena sodna praksa), ob predpostavki, da je treba postopek s pravnim sredstvom za izpodbijanje odločbe o razglasitvi izvršljivosti na podlagi člena 43 Uredbe št. 44/2001 opredeliti kot izvajane prava Unije v smislu člena 51 Listine (sklep z dne 13. junija 2012, GREP, C-156/12, neobjavljen, EU:C:2012:342, točka 31).

40. Na tej podlagi mora pritožbeno sodišče po uradni dolžnosti preveriti vsakega od štirih razlogov, ki upravičujejo dopustitev pravnega sredstva v presojo, iz člena 11, prvi odstavek, poglavja 25a zakonika o sodnem postopku. V ta namen upošteva odločbo sodišča prve stopnje, vlogo, s katero je vložena pritožba, spis v zadevi, vključno s tujo sodbo in elementi, ki jih je treba predložiti v skladu s členom 54 Uredbe št. 44/2001.

41. Če je izpolnjen kateri od razlogov za dopustitev in če vsaj eden od članov pritožbenega sodišča podpre dopustitev, mora pritožbeno sodišče dopustiti pravno sredstvo v presojo na pritožbeni stopnji, ne da bi v zvezi s tem imelo kakršno koli diskrecijsko pravico. Dopustitev se ne odobri, če je jasno, da se ne uporabi noben od štirih razlogov za dopustitev.

3. Finski postopek za dopustitev pravnega sredstva v presojo in načelo učinkovitosti

42. V skladu z ustaljeno sodno prakso Sodišča mora vsaka država članica, če neko področje ni urejeno na ravni Evropske unije, v skladu z načelom procesne avtonomije držav članic urediti pravila postopka za zagotovitev varovanja pravic, ki jih posameznikom daje pravo Unije.¹¹

43. Glede postopka za dopustitev pravnega sredstva v nadaljnjo presojo je iz stališč finske vlade razvidno, da je nacionalni zakonodajalec ta postopek uvedel zaradi dveh ciljev. Po eni strani je bil postopek namenjen soočenju s povečanim obsegom dela pritožbenih sodišč in podaljšanim trajanjem postopkov, ki je iz tega izhajalo. Po drugi strani je pomenil odgovor na potrebo, da se pravna sredstva obravnavajo v učinkovitem postopku, v katerem so zavarovane pravice strank. Tako naj bi bila v tem postopku upoštevana narava zadeve, predložene v preučitev pritožbenemu sodišču, tako da bi bilo mogoče v prožnejšem postopku obravnavati zadeve, pri katerih preučitev s strani pritožbenega sodišča ni upravičena z resnimi razlogi, povezanimi s pravno varnostjo vlagatelja pravnega sredstva in s splošnim interesom zadeve.

44. Menim, da so taki cilji, ki nenazadnje izražajo cilje hitrejših postopkov in boljše dodeljevanje sredstev v pravosodju, zagotovo legitimni.¹²

45. Vendar v skladu z ustaljeno sodno prakso postopkovna pravila za pravna sredstva, ki jih določijo države članice, ne smejo biti manj ugodna od tistih, ki veljajo za podobna pravna sredstva, namenjena za varstvo pravic iz notranjega pravnega reda (načelo enakovrednosti), in ne smejo praktično onemogočiti oziroma pretirano otežiti uveljavljanja pravic, ki jih daje pravni red Unije (načelo učinkovitosti).¹³

46. V obravnavani zadevi je mogoče – ker je očitno, da se finski postopek za dopustitev pravnega sredstva v nadaljnjo presojo uporablja za vsa pravna sredstva zoper odločbe sodišča prve stopnje v pravnem in nepravdnem postopku – takoj zavrniti to, da nasprotuje načelu *enakovrednosti*.

47. V zvezi s spoštovanjem načela *učinkovitosti* je treba ugotoviti, ali postopek za dopustitev pravnega sredstva v nadaljnjo presojo onemogoča ali pretirano oteži uveljavljanje pravnega sredstva iz člena 43 Uredbe št. 44/2001.

¹¹ Glej sodbo z dne 8. novembra 2005, Leffler (C-443/03, EU:C:2005:665, točka 49).

¹² Evropsko sodišče za človekove pravice se je že ukvarjalo s tem, ali so presejalni mehanizmi v zvezi s pravnimi sredstvi na ravni pritožb in kasacijskih pritožb skladni s členoma 6 in 13 Konvencije o varstvu človekovih pravic in temeljnih svoboščin, podpisane v Rimu 4. novembra 1950. Sodišče je večkrat ocenilo, da je pravico do dostopa do sodišča mogoče omejiti, če omejitve ne škodujejo samemu temelju člena 6 te konvencije in če sledijo legitimnemu cilju. V zvezi s tem je to sodišče kot legitimne ocenilo cilje, povezane z učinkovitim izvajanjem sodne oblasti in preprečevanjem preobremenjenosti sodnih oblasti (ESČP, 13. julij 1995, Tolstoy Miloslavsky proti Združenemu kraljestvu, CE:ECHR:1995:0713JUD001813991, točka 61; 11. oktober 2001, Rodríguez Valín proti Španiji, CE:ECHR:2001:1011JUD004779299, točka 22; 19. december 1997, Brualla Gómez de la Torre proti Španiji, CE:ECHR:1997:1219JUD002673795, točka 36).

¹³ V zvezi s pravosodnim sodelovanjem v civilnih zadevah glej sodbi z dne 8. novembra 2005, Leffler (C-443/03, EU:C:2005:665, točka 50), in z dne 9. novembra 2016, ENEFI (C-212/15, EU:C:2016:841, točka 30).

48. Uvodoma in na splošno je treba opozoriti, da načelo učinkovitosti ne vsebuje zahtev, ki bi presegale zahteve, ki izhajajo iz pravice do učinkovitega sodnega varstva, zagotovljene z Listino.¹⁴ Vendar ta pravica ni absolutna. Tako je Sodišče, ki se je izrecno oprlo na sodno prakso Evropskega sodišča za človekove pravice, že menilo, da pravica do sodišča,¹⁵ katere posebni vidik je pravica do dostopa do sodišča, ni brezpogojna, saj lahko zanjo veljajo implicitno dovoljene omejitve, ker že po svoji naravi zahteva predpise države, ta pa ima pri tem določeno diskrecijsko pravico. Po mnenju Sodišča te omejitve ne smejo ovirati prostega dostopa posameznika na način ali do te mere, da je kršeno bistvo njegove pravice do sodišča. Nazadnje, slediti morajo legitimnemu cilju in obstajati mora primerno sorazmerje med uporabljenimi sredstvi in zastavljenim ciljem.¹⁶

49. V obravnavani zadevi je očitno, da postopek za dopustitev pravnega sredstva v nadaljnjo presojo, kot je ta iz postopka v glavni stvari, spoštuje načelo učinkovitosti, če po eni strani omogoča upoštevanje razlogov za neizvršljivost in če je po drugi strani morebitna odločba o zavrnitvi dopustitve primerno obrazložena.

50. Prvič, zagotoviti je treba, da postopek za dopustitev pravnega sredstva v nadaljnjo presojo ne škoduje predmetu pravnega sredstva, uvedenega s členom 43 Uredbe št. 44/2001, namreč temu, da se omogoči preverjanje obstoja razlogov za zavrnitev izvršitve sodbe, izdane v drugi državi članici, kot so določeni v členih 34 in 35 te uredbe. Čeprav mora zgolj predložitveno sodišče preučiti, ali finsko pravo omogoča upoštevanje teh razlogov v okviru preučitve predloga za dopustitev pravnega sredstva v nadaljnjo presojo, je cilj naslednjih točk podati glede tega nekaj usmeritev.

51. V zvezi s tem je očitno, da lahko razlogi za dopustitev pravnega sredstva v presojo iz člena 11, prvi odstavek, poglavja 25a zakonika o sodnem postopku omogočijo upoštevanje členov 34 in 35 Uredbe št. 44/2001.

52. Zlasti je namreč očitno, da razlogi za neizvršljivost, ki jih je zakonodajalec Unije določil v členih 34 in 35 Uredbe št. 44/2001, ustrezajo prvemu in drugemu razlogu za dopustitev pravnega sredstva v nadaljnjo presojo, v skladu s katerima je treba pravno sredstvo dopustiti v nadaljnjo presojo, če obstaja vzrok za dvom o pravilnosti izida, do katerega je prišlo v svoji odločbi sodišče prve stopnje, ali če za dopustitev obstaja kak drug tehten razlog.

53. Zato je jasno, da lahko pritožbeno sodišče v fazi dopustitve pravnega sredstva v nadaljnjo presojo preveri, ali v okviru odločanja o pravnem sredstvu, ki temelji na členu 43 Uredbe št. 44/2001, razlogi za neizvršljivost iz členov 34 in 35 te uredbe zahtevajo poglobljeno presojo odločbe sodišča prve stopnje o razglasitvi izvršljivosti.

54. Drugič, postopek za dopustitev pravnega sredstva v nadaljnjo presojo je očitno urejen tako, da v praksi omogoča, da se že v tej fazi preveri utemeljenost odločbe sodišča prve stopnje, čeprav res z vidika ekonomičnosti postopka.

¹⁴ Glej sodbi z dne 26. septembra 2018, *Belastingdienst/Toeslagen* (Odložilni učinek pritožbe) (C-175/17, EU:C:2018:776, točka 47), in z dne 26. septembra 2018, *Staatssecretaris van Veiligheid en justitie* (Odložilni učinek pritožbe) (C-180/17, EU:C:2018:775, točka 43).

¹⁵ Ki se razlikuje od pravice do večstopenjskega sodnega varstva. V zvezi s tem iz sodne prakse Sodišča izhaja, da načelo učinkovitega sodnega varstva zagotavlja posamezniku pravico do dostopa do sodišča, in ne do večstopenjskega sodnega varstva (sodba z dne 28. julija 2011, *Samba Diouf*, C-69/10, EU:C:2011:524, točka 69).

¹⁶ Glej sklep z dne 16. novembra 2010, *Internationale Fruchtimport Gesellschaft Weichert/Komisija* (C-73/10 P, EU:C:2010:684, točka 53 in navedena sodna praksa Evropskega sodišča za človekove pravice).

55. Postopek za dopustitev pravnega sredstva v nadaljnjo presojo, kot je določen v finskem pravu, namreč ni podoben predhodnemu filtriranju, namenjenemu preizkusu *dopustnosti* pritožbe. Tako – kot je poudarila finska vlada – v fazi dopustitve pravnega sredstva v nadaljnjo presojo pritožbeno sodišče preveri, zlasti glede na odločbo sodišča prve stopnje in spis v zadevi, ali obstajajo razlogi za dvom o utemeljenosti odločbe sodišča prve stopnje. Presoja pritožbenega sodišča v tej fazi je torej podobna predhodni preučitvi, čeprav kratki, same *vsebine* odločbe sodišča prve stopnje.¹⁷

56. Poleg tega, čeprav pravica do učinkovitega sodnega varstva pomeni možnost dostopa do sodišča, pa ne pomeni avtomatičnega dostopa do enotnega postopka, in to tudi, če je treba pravno sredstvo zavrniti. Vendar se zdi, da se v praksi nadaljnja presoja pravnega sredstva zavrne le v primerih, v katerih je vsem članom pritožbenega sodišča jasno, da je pravno sredstvo očitno neutemeljeno. Po navedbah finske vlade je namreč treba razloge za dopustitev pravnega sredstva v nadaljnjo presojo razlagati prilagodljivo in v korist stranke, ki prosi za dopustitev.¹⁸ Le v primeru očitno neutemeljenega pravnega sredstva bi lahko to sredstvo zavrnili v fazi dopustitve pravnega sredstva v nadaljnjo presojo. V vseh drugih primerih bo pravno sredstvo na koncu poglobljeno preučeno, potem ko ga bo pritožbeno sodišče dopustilo.

57. Tretjič, postopek, kot je ta v glavni stvari, je združljiv s členom 43 Uredbe št. 44/2001 le, če so odločbe o morebitni zavrnitvi dopustitve primerno obrazložene.

58. Na obravnavi se je pokazalo temeljno nestrinjanje glede tega med finsko vlado in Komisijo. Finska vlada je trdila, da mora biti taka odločba v skladu z zakonikom o sodnem postopku obrazložena, medtem je Komisija ob sklicevanju na isti zakonik zatrjevala, da ni nujno tako.

59. Naloga Sodišča ni, da odloča med tema nasprotujočima si stališčema o pravilni razlagi nacionalnega prava, temveč da določi, katere so zahteve, ki izhajajo iz prava Unije. Vendar to zadnje zahteva, da so odločbe, kakršna je zavrnitev dopustitve pravnega sredstva v nadaljnjo presojo v postopku s pritožbo, obvezno obrazložene.

60. Najprej, obveznost obrazložitve se v splošnem upravičuje z njenima dvema funkcijama. Zadevnim osebam omogoča, da se seznani z razlogi, zaradi katerih je sodišče prišlo do določene odločbe, sodišču, ki bo morda odločalo o pravnem sredstvu zoper to odločbo, pa, da ima na voljo dovolj elementov za sodni nadzor.¹⁹ V tem okviru je Sodišče že razložilo, da spoštovanje pravice do poštenega sojenja zahteva, da je vsaka sodna odločba obrazložena, da se toženi stranki omogoči, da se seznani z razlogi, iz katerih je bilo odločeno v njeno škodo, in da tako odločbo koristno in učinkovito izpodbija.²⁰

61. Toda če pritožbeno sodišče ne bi bilo dolžno obrazložiti svoje odločbe, zlasti v primeru zavrnitve dopustitve pravnega sredstva v nadaljnjo presojo, bi bila možnost vložitve pravnega sredstva, ki je določena s finskim pravom, zoper to odločbo o zavrnitvi pri vrhovnem sodišču v precejšnji meri teoretična. Najmanj kar je, bi bilo ob neobstoju obrazložitve težko učinkovito izpodbijati odločbo pritožbenega sodišča, vrhovno sodišče pa ne bi moglo presoditi njene utemeljenosti.

¹⁷ V tem je mogoče postopek za dopustitev pravnega sredstva v nadaljnjo presojo primerjati s predlogom za dovolitev vložitve pravnega sredstva, za kakršno je šlo v zadevi, v kateri je bila izdana sodba z dne 15. marca 2018, *North East Pylon Pressure Campaign in Sheehy* (C-470/16, EU:C:2018:185).

¹⁸ Poleg tega je iz člena 18 poglavja 25a zakonika o sodnem postopku očitno, da se pravno sredstvo dopusti v nadaljnjo presojo, če to podpre vsaj eden od treh članov sestave.

¹⁹ Glej med drugim sodbo z dne 15. novembra 2012, *Svet/Bamba* (C-417/11 P, EU:C:2012:718, točka 49).

²⁰ Glej sodbo z dne 6. septembra 2012, *Trade Agency* (C-619/10, EU:C:2012:531, točka 53).

62. Dalje, obveznost obrazložitve odločbe, izdane na podlagi pritožbe, je še posebej bistvena v okviru sistema pravnih sredstev, uvedenega z Uredbo št. 44/2001. Tako je treba spomniti, da po eni strani odločbe o razglasitvi izvršljivosti, sprejete *na prvi stopnji*, ni treba obrazložiti. Po drugi strani je očitno, da na Finskem tako kot v drugih državah članicah za *pravno sredstvo pred vrhovnim sodiščem* zoper odločbo, izdano v pritožbenem postopku, prav tako velja sistem predhodne dovolitve vložitve.

63. Zato je odločba, sprejeta na podlagi vloženega pravnega sredstva iz člena 43 Uredbe št. 44/2001, prva (in morda tudi zadnja) odločba, v kateri morajo biti v celoti upoštevani razlogi za neizvršljivost iz členov 34 in 35 te uredbe. Ni si mogoče zamisliti, da bi stranka lahko uporabila možnosti, priznane z navedeno uredbo, da bi preprečila izvršitev sodbe, izdane v drugi državi članici, ne da bi sploh bila naslovnik obrazložene odločbe.²¹

64. Nazadnje, dejstvo, da se postopek za dopustitev pravnega sredstva v nadaljnjo presojo v obravnavani zadevi nanaša na fazo pritožbe, je, glede obveznosti obrazložitve, odločilno. Ob upoštevanju te okoliščine namreč (povsem razumno) ni mogoče logično uporabiti stališča Evropskega sodišča za človekove pravice, da odločba, sprejeta v okviru postopka filtriranja v *fazi kasacijske pritožbe* („druga pritožba“ pred vrhovnimi sodišči, ki je običajno omejena na napačno uporabo prava), ni nujno obrazložena,²² za postopek za dopustitev pravnega sredstva v nadaljnjo presojo v fazi pritožbe, kadar ta dejansko pomeni *prvo pravno sredstvo*, ki omogoča upoštevanje razlogov za neizvršljivost sodbe, izdane v drugi državi članici.

65. Iz tega izhaja, da mora predložitveno sodišče preveriti, ali morajo biti odločbe o zavrnitvi dopustitve pravnega sredstva v nadaljnjo presojo v postopku s pritožbo obvezno obrazložene. Če za pritožbeno sodišče ne bi veljala taka obveznost, bi bil postopek za dopustitev po mojem mnenju nezdržljiv s členom 43 Uredbe št. 44/2001. Če bi se namreč izkazalo, da je bil postopek za dopustitev pravnega sredstva v nadaljnjo presojo uveden v nacionalni sistem pravnih sredstev brez upoštevanja posebnosti sistema, uvedenega z Uredbo št. 44/2001, bi lahko taka okoliščina vodila k avtomatičnemu izvajanju, ki bi bilo težko združljivo z zahtevami Uredbe št. 44/2001.

66. Glede na navedeno menim, da člen 43(1) Uredbe št. 44/2001 dovoljuje postopek za dopustitev pravnega sredstva v nadaljnjo presojo, kakršen je ta iz postopka v glavni stvari, če je z vsebinskega vidika mogoče uveljavljati in upoštevati razloge za neizvršljivost iz členov 34 in 35 Uredbe št. 44/2001 kot razlog za dopustitev pravnega sredstva v nadaljnjo presojo in če so s procesnega vidika odločbe o zavrnitvi dopustitve nadaljnje presoje pravnega sredstva obvezno obrazložene.

B. Drugo in tretje vprašanje za predhodno odločanje

67. Predložitveno sodišče z drugim vprašanjem Sodišče v bistvu prosi, naj ugotovi, ali je postopek za dopustitev pravnega sredstva v nadaljnjo presojo v postopku s pritožbo, kakršen je ta iz postopka v glavni stvari, v katerem nasprotna stranka v pritožbenem postopku ali stranka, ki ni vložila pravnega sredstva, ni zaslišana, združljiv z načelom kontradiktornosti, izraženim v členu 43(3) Uredbe št. 44/2001.

68. Tretje vprašanje predložitvenega sodišča razumem, kot da se želijo z njim določiti posledice okoliščine, da člen 43(1) te uredbe določa, da lahko pravno sredstvo vloži ne le stranka, ki je predlagala izvršitev, ampak tudi dolжник, zoper katerega je bila odobrena izvršitev.

²¹ Kako pomembno je, da je oseba naslovnik obrazložene odločbe, je poudarjeno tudi z dejstvom, da iz člena 44 Uredbe št. 44/2001 in Priloge IV k tej uredbi izhaja, da države članice niso dolžne zagotoviti pravnega sredstva zoper odločbo, izdano na podlagi pravnega sredstva iz člena 43 te uredbe.

²² Glej sklepe o dopustnosti ESČP z dne 9. marca 1999, *société anonyme Immeuble groupe Kosser* proti Franciji (CE:ECHR:1999:0309DEC003874897); z dne 28. januarja 2003, *Burg in drugi* proti Franciji (CE:ECHR:2003:0128DEC003476302), in z dne 6. septembra 2005, *Glender* proti Švedski (CE:ECHR:2005:0906DEC002807003).

69. Iz tega izhaja, da imata ti vprašanji v bistvu isti cilj: namenjeni sta ugotovitvi združljivosti postopka v glavni stvari s členom 43(3) Uredbe št. 44/2001. Zato predlagam, da se obravnavata skupaj.

70. Najprej: ne vidim, v čem naj tak postopek, katerega namen je zaradi legitimnih razlogov učinkovitega izvajanja sodne oblasti zlasti omogočiti hitro obravnavanje očitno neutemeljenih pravnih sredstev, ne bi bil združljiv z načelom kontradiktornosti.

71. Čeprav namreč člen 43(3) Uredbe št. 44/2001 nedvoumno določa, da se pravno sredstvo obravnava v kontradiktornem postopku, je treba vendarle ugotoviti, da zakonodajalec Unije ni dodatno navedel zahtev, povezanih s kontradiktornostjo postopka. Zato organizacija postopka s pravnim sredstvom spada v procesno avtonomijo držav članic, pod pogojem, da je spoštovano načelo kontradiktornosti, ki se presoja glede na posebnosti sistema razglasitve izvršljivosti, vzpostavljenega z Uredbo št. 44/2001.

72. Načelo kontradiktornosti je temeljnega pomena v okviru sistema, vzpostavljenega z Uredbo št. 44/2001, za zagotovitev prostega pretoka sodnih odločb v Uniji. Kot je bilo navedeno zgoraj,²³ je namreč namen postopka za razglasitev izvršljivosti omogočiti predlagatelju, da enostavno in hitro v nekontradiktornem postopku²⁴ pridobi razglasitev izvršljivosti sodbe, izdane ob spoštovanju potrebnih garancij v drugi državi članici.²⁵ Po drugi strani je, ker postopek na prvi „stopnji“ ni kontradiktoren, zakonodajalec Unije izrecno zahteval, da postopek s pravnim sredstvom mora biti tak.²⁶

73. V zvezi z zahtevami, ki izhajajo iz načela kontradiktornosti, je Sodišče že večkrat navedlo, da v upravnih in sodnih postopkih to pravilo praviloma pomeni, da imajo stranke v upravnem ali sodnem postopku pravico zavzeti stališče glede dejanskega stanja in listin, na katerih bo temeljila upravna ali sodna odločba, ter do razpravljanja o dokazih in stališčih, predstavljenih upravnemu organu ali sodišču, in tožbenih razlogih, ki jih to preizkusi po uradni dolžnosti in na katere namerava opreti svojo odločitev.²⁷

74. Konkretno to načelo varuje stranko glede *odločilnih* elementov²⁸ za sprejetje odločbe, ki vpliva na njene interese.²⁹ Tako je spoštovanje kontradiktornosti neločljivo povezano s tem, da mora stranka, v škodo katere je sprejeta odločba, razpravljati o elementih, na katerih temelji odločba.³⁰

75. Ob upoštevanju te opredelitve načela kontradiktornosti ne vidim nobenega razloga za to, da bi štel, da postopek za dopustitev pravnega sredstva v nadaljnjo presojo, kakršen je ta iz postopka v glavni stvari, škoduje temu načelu.

23 Glej točke od 24 do 26 teh sklepnih predlogov.

24 Člen 41 Uredbe št. 44/2001 nedvoumno določa, da „[d]olžnik v tej fazi postopka nima možnosti podajati kakršnih koli izjav glede zahteve“.

25 Glej v okviru Bruselske konvencije sodbe z dne 21. maja 1980, Denilauler (125/79, EU:C:1980:130, točka 14); z dne 12. julija 1984, P. (178/83, EU:C:1984:272, točka 11), in z dne 10. julija 1986, Carron (198/85, EU:C:1986:313, točka 8).

26 Glej sodbo z dne 11. maja 2000, Renault (C-38/98, EU:C:2000:225, točka 21 in navedena sodna praksa).

27 V zvezi z upravnimi postopki v okviru izvajanja prava Unije v državah članicah glej sodbe z dne 22. oktobra 2013, Sabou (C-276/12, EU:C:2013:678, točka 12 in navedena sodna praksa); z dne 5. novembra 2014, Mukarubega (C-166/13, EU:C:2014:2336, točka 12 in navedena sodna praksa), in z dne 9. novembra 2017, Ispas (C-298/16, EU:C:2017:843, točka 26). V zvezi z upravnimi ali sodnimi postopki pred organi ali sodišči Unije glej sodbo z dne 17. decembra 2009, Revizija M/EMEA (C-197/09 RX-II, EU:C:2009:804, točka 41 in navedena sodna praksa).

28 Glej sodbi z dne 2. decembra 2009, Komisija/Irska in drugi (C-89/08 P, EU:C:2009:742, točka 56), in z dne 17. decembra 2009, Revizija M/EMEA (C-197/09 RX-II, EU:C:2009:804, točka 41). Glej po analogiji stališče Evropskega sodišča za človekove pravice v sodbi z dne 20. julija 2001, Pellegrini proti Italiji (CE:ECHR:2001:0720JUD003088296, točka 44).

29 V upravnih zadevah morajo biti v skladu z ustaljeno sodno prakso interesi stranke oškodovani, da bi bila ugotovljena kršitev pravic do obrambe stranke in da bi povzročila razglasitev ničnosti akta Unije (glej za primer uporabe te sodne prakse sodbo z dne 2. oktobra 2003, Corus UK/Komisija, C-199/99 P, EU:C:2003:531, točke od 19 do 25). V zvezi s kršitvijo načela kontradiktornosti pred sodiščem Unije opozarjam, da lahko v skladu s členom 58, prvi odstavek, Statuta Sodišča Evropske unije pritožba temelji zgolj na kršitvah postopka pred Splošnim sodiščem Evropske unije, ki škodujejo interesom pritožnika.

30 Tako na Sodišču kot na Evropskem sodišču za človekove pravice se lahko obseg garancij, povezanih s spoštovanjem kontradiktornosti – bodisi kot take bodisi kot sestavnega dela pravice do obrambe – razlikuje predvsem glede na posebne okoliščine zadevnega postopka (sodba z dne 5. novembra 2014, Mukarubega, C-166/13, EU:C:2014:2336, točka 54). Glej v splošnem Fricero, N., „Le droit à une procédure civile contradictoire dans la jurisprudence de la Cour européenne des droits de l’homme“, *Revue trimestrielle des droits de l’homme*, Anthemis, Wavre, 2016, str. od 381 do 393, zlasti str. od 388 do 390.

76. Če pritožbeno sodišče v fazi dopustitve pravnega sredstva v nadaljnjo presojo ne more sprejeti zavrnilne odločbe ali odločbe, ki posega v položaj nasprotne stranke, torej stranke, ki ni vložila pravnega sredstva, pravica te stranke do kontradiktornega postopka ni kršena, če v tej fazi ne vloži svojih stališč.

77. Tako je, prvič, posledica zavrnitve dopustitve pravnega sredstva v nadaljnjo presojo to, da se potrdi odločba prve stopnje, ki je v korist tej stranki, in da se – razen glede pravnega sredstva pred vrhovnim sodiščem – ne more več izpodbijati. Zato ta odločba ne more škodovati stranki, ki ji je v korist sodba, izdana na prvi stopnji.³¹

78. Drugič, finska vlada je na obravnavi potrdila, Komisija pa tega ni prerekala, da ne glede na to, katera stranka vloži pravno sredstvo, pritožbeno sodišče v fazi dopustitve pravnega sredstva v nadaljnjo presojo ne sme spremeniti vsebine odločbe. Zlasti ne sme na primer odločiti, da je pravno sredstvo *očitno utemeljeno*, ne da bi se o tem opredelila nasprotna stranka,³² kar bi sicer seveda pomenilo resno kršitev načela kontradiktornosti.

79. Tretjič, odločba, sprejeta v fazi dopustitve pravnega sredstva v nadaljnjo presojo, je predhodna odločba, katere domet je po definiciji omejen na nadaljnjo obravnavo pravnega sredstva. Zato ne izključuje presoje pravnega sredstva po njegovi celoviti preučitvi. Zato če se odobri dopustitev, ne da bi bila stranka, ki *ni* vložila pravnega sredstva – pa naj gre, odvisno od okoliščin zadeve, za vlagatelja zahteve za izvršitev ali osebo, ki je predmet odločbe o razglasitvi izvršljivosti – pozvana k opredelitvi, taka odločba prav tako sama po sebi ne more škodovati interesom te stranke.

80. Komisija je na obravnavi v skladu s pisnimi stališči trdila, da je načelo kontradiktornosti tako pomembno, da ga ni mogoče omejiti, in da naj zato finški sistem dopustitve pravnega sredstva v nadaljnjo presojo ne bi spoštoval tega načela.

81. Poleg tega, da tako „absolutistično“ stališče ne omogoča uskladitve zahtev po varstvu pravice do obrambe z drugimi povsem legitimnimi interesi, kot na primer tistimi po hitrem postopku in učinkovitem izvajanju sodne oblasti, zlasti opozarjam, da Komisija ni dokazala nikakršne konkretne škode za načelo kontradiktornosti v obravnavani zadevi.

82. Nazadnje, poudarjam, da iz stališč finske vlade izhajajo, da je stranka, ki ne vloži pravnega sredstva, obvezno pozvana k izjasnitvi v fazi celovite presoje pravnega sredstva. Zato je očitno, da je v skladu s členom 43(3) Uredbe št. 44/2001 zagotovljeno spoštovanje načela kontradiktornosti v fazi, v kateri lahko odločba pritožbenega sodišča škoduje tej stranki.

83. Glede na navedeno menim, da je treba člen 43(3) Uredbe št. 44/2001 razlagati tako, da s postopkom za dopustitev pravnega sredstva v nadaljnjo presojo, kakršen je ta iz postopka v glavni stvari, ni kršena zahteva po kontradiktornem postopku, če odločba, sprejeta v fazi dopustitve pravnega sredstva v nadaljnjo presojo, sama po sebi ne more škodovati interesom nasprotne stranke.

³¹ V skladu s členom 17 poglavja 25a zakonika o sodnem postopku se potrdi, če ni dopuščena nadaljnja presoja pravnega sredstva, odločba sodišča prve stopnje.

³² Glede tega je možna analogija s poenostavljenim obravnavanjem pritožb s strani Sodišča. V primeru *očitno neutemeljene* pritožbe lahko Sodišče odloči, da bo to pritožbo brez opredelitve strank zavrnilo z obrazloženim sklepom. Nasprotno pa lahko v primeru *očitno utemeljene* pritožbe Sodišče to pritožbo razglasi za tako šele po opredelitvi strank (glej člena 181 oziroma 182 Poslovnika Sodišča).

V. Predlog

84. Glede na navedeno Sodišču predlagam, naj na vprašanja za predhodno odločanje, ki jih je postavilo Korkein oikeus (vrhovno sodišče, Finska), odgovori:

1. Člen 43(1) Uredbe Sveta (ES) št. 44/2001 z dne 22. decembra 2000 o pristojnosti in priznavanju ter izvrševanju sodnih odločb v civilnih in gospodarskih zadevah dovoljuje postopek za dopustitev pravnega sredstva v nadaljnjo presojo, kakršen je ta iz postopka v glavni stvari, če je z vsebinskega vidika mogoče uveljavljati in upoštevati razloge za neizvršljivost iz členov 34 in 35 te uredbe kot razlog za dopustitev pravnega sredstva v nadaljnjo presojo in če so s procesnega vidika odločbe o zavrnitvi dopustitve nadaljnje presoje pravnega sredstva obvezno obrazložene.
2. Člen 43(3) Uredbe št. 44/2001 je treba razlagati tako, da s postopkom za dopustitev pravnega sredstva v nadaljnjo presojo, kakršen je ta iz postopka v glavni stvari, ni kršena zahteva po kontradiktornem postopku, če odločba, sprejeta v fazi dopustitve pravnega sredstva v nadaljnjo presojo, sama po sebi ne more škodovati interesom nasprotne stranke.